

**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА
BGENERGY-1.002 „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна
или общинска собственост“**

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
Дата на разясненията от ПО: 26 март 2021 г.			
1.	22.03.2021 г.	<p>На различни места в ръководството веднъж се говори за „геотермални води“ а на други за „минерални води“ (Groundwater Intake Permit or Mineral Water Intake Permit стр. 19). Съгласно закона за водите това са две съвсем различни категории.</p> <p>Въпрос: Значи ли, че в случая е допустимо да се използването на енталпията на подземни води с температури под 20°C ?</p>	<p>В т. 4 и т. 10 от Насоките за кандидатстване по процедура „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ изрично е посочено следното:</p> <p><i>По тази процедура „геотермална енергия“ означава енергия, съхранявана под формата на топлина под твърдата почвена повърхност, в т.ч. използване на подпочвени води, включително минерални води.</i></p>
2.	22.03.2021 г.	<p>На стр. 9 от Насоките за кандидатстване е казано:“ The expected annual production of energy for heating or energy for heating & cooling from geothermal energy for each project proposal is defined in the Energy Efficiency Audit Report.</p> <p>Въпроси: Това значи ли, че в едно предложение могат да бъдат предложени повече от една генерираща мощност и тяхната сумарна мощност да бъде равна или по-голяма от 5 MWt и или повече от една технология (напр. термпомпа вода-вода и земносвързана термпомпа)?</p>	<p>Посочените в т. 4 от Насоките за кандидатстване индикатори са определените на ниво Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ (BEEEEС) и не следва да бъдат постигнати от всяко проектно предложение.</p> <p>В Насоките за кандидатстване не са определени конкретни стойности на индикатори, който трябва да бъдат постигнати с подаденото проектно предложение.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>Ако да, трябва ли да са към едно геотермално находище или могат да бъдат към различни геотермални находища (географски райони).</p> <p>Основания: Съгласно официалните данни на МОСВ, към момента няма каптаж със свободни водни количества имащ потенциал 5 МВт.</p> <p>Въпрос Как ще обясните липсата на корелация между минимално изискуемата топлинна мощност (5 МВт) и годишното производство на енергия 412 000 МВтч/год.</p> <p>Основание: За да се изпълни горното условие, инсталацията трябва да работи 82 400 ч/год.</p>	
3.	22.03.2021 г.	<p>Как ще обясните липсата на корелация между произведената енергия 412 000 МВтч/год. и спестените парникови газове - 54 280 тСО₂/год. при емисионен фактор 1,18 т.СО₂/МВтч</p>	<p>Определената стойност на индикатора „Прогнозни годишни намаления на емисиите на СО₂“ е на ниво Програма ВЕЕЕЕС. В този смисъл този индикатор отчита приноса както на настоящата процедура, така и на други процедури по Програма ВЕЕЕЕС.</p>
4.	22.03.2021 г.	<p>Допустимо ли е оползотворяването на топлинната енергия от отпадни геотермални води от: обществени бани, балнеоложки центрове и др. подобни</p> <p>Основание</p> <p>Тези води се изхвърлят със сравнително високи температури и съдържат значителен енергиен потенциал.</p>	<p>В т. 4 от Насоките за кандидатстване е посочено, че по процедура за подбор на проектни „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ се предвижда предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) за реконструкция на съществуващи или изграждане на нова/и система/и за отопление или за отопление и охлаждане в сграда/и за използване на геотермална енергия.</p> <p>В т. 4 и т. 10 от Насоките за кандидатстване по процедура „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ изрично е посочено следното:</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
			<p>По тази процедура „геотермална енергия“ означава енергия, съхранявана под формата на топлина под твърдата почвена повърхност, в т.ч. използване на подпочвени води, включително минерални води.</p> <p>Понятието отпадни геотермални води не съществува в Закона за водите и в настоящите Насоки за кандидатстване. В посочения случай за целите на проектното предложение източника на енергия няма да отговаря на понятието „геотермална енергия“, тъй като за отопляване на сградите тази енергия ще се явява вторична и няма да отговаря на изискването енергията да се съхранява под формата на топлина под твърдата почвена повърхност.</p>
5.	22.03.2021 г.	<p>Разрешително за водоползване (Groundwater Intake Permit or Mineral Water Intake Permit – стр.19 от ръководството).</p> <p>Въпроси: Кой трябва да издаде съответното разрешително: - Когато водите са общинска собственост - Когато държавата е прехвърлила правото за водоползване на общината.</p>	<p>Разрешителното за водоползване се издава в съответствие с Глава четвърта от Закона за водите.</p>
Дата на разясненията от ПО: 1 април 2021 г.			
6.	26.03.2021 г.	<p>В чл. 10, ал. 2 от договора за предоставяне на БФП е посочено, че „Началната дата на допустимост на разходите по Проекта е датата на подписване на настоящия Договор“</p> <p>Във връзка с подготовката на проектните предложения обаче, се изисква представянето от страна на кандидатите на доклад от обследване за енергийна ефективност, инвестиционен проект (във фаза технически или работен проект) и т.н. Кой се предполага, че трябва да финансира тези дейности?</p>	<p>Съгласно т. 12.2 от Насоките за кандидатстване като недопустими са определени „дейности, чието изпълнение е започнало преди подаване на проектното предложение;“. В тази връзка изготвянето на Доклада от обследване за енергийна ефективност и разработването на инвестиционния проект (във фаза технически или работен проект) се финансират от Кандидата преди подаване на проектното предложение.</p> <p>В бюджета на проектното предложение се включват само разходи, който ще бъдат извършени след сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>Ако това трябва да бъде извършено от кандидата и те не са допустими разходи по проекта, очаква ли се те да бъдат посочени в бюджета му, напр. в раздел VI, перо „Недопустими разходи“, в колона „Съфинансиране“ или това е по преценка на кандидата?</p> <p>Едновременно с това, съгласно Насоките за кандидатстване, раздел 12.2., недопустими са „дейности, чието изпълнение е започнало преди подаване на проектното предложение“. Следователно, съгласно разпоредбите на раздел 12.2., не е допустима и подготовката на доклад от обследване за енергийна ефективност, разработване на инвестиционен проект (във фаза технически или работен проект) и т.н., макар без тях проектното предложение не може да се внесе и да не се очаква възстановяването им по проекта. Моля, за уточнения.</p>	
7.	26.03.2021 г.	<p>В декларацията по Приложение I кандидатът следва да посочи едно от следните:</p> <p>а) съгласно чл. 7.3, параграф 2, буква (к) от Регламента за изпълнението на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. - в процеса на подготовка на проектното предложение, представляваната от мен администрация/община не е ползвала услугите на консултант или</p> <p>б) съгласно чл. 7.3, параграф 2, буква (к) от Регламента за изпълнението на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. - в процеса на подготовка на проектното предложение, представляваната от мен администрация/община е ползвала услугите на консултант/и (посочва се наименованието на юридическото лице/трите имена на физическото лице и адрес)</p>	<p>Поставеното в Насоките за кандидатстване изискване за посочване на всички консултанти, ползвани при подготовката на проектното предложение, е свързано с условието на чл. 7.3, т. 2, б. „к“ от Регламента за изпълнение на ФМ на ЕИП 2014-2021, а именно: насоките за кандидатстване трябва да „изискват разкриването на всеки консултант, участвал в подготовката на проектното предложение“.</p> <p>Докладът от извършено обследване за енергийна ефективност и инвестиционният проект (във фаза технически или работен проект) са приложение към проектното предложение и същите следва да бъдат подписани от лицата, които са ги изготвили. В този смисъл може да се приеме, че имената на консултантите, участвали в подготовката на проектното предложение чрез изготвяне на доклада от обследването за енергийна ефективност и инвестиционния проект, са видни и оповестени от кандидата. Въпреки това, с оглед изчерпателност на декларацията, същите следва да бъдат посочени и в нея.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>Инженерите и архитектите (най-общо проектантите), които подготвят техническия проект, както и лицата, които извършват обследването за енергийна ефективност смятат ли се за „консултант/и“ или това се отнася само за външна консултантска помощ за подготовката на проектното предложение?</p> <p>Съгласно Насоките за кандидатстване, раздел 12.2., недопустима дейност е „консултантски услуги за разработване на проектното предложение“. Следователно, моля, за уточнения какво включва определението за „консултант“.</p>	
8.	26.03.2021 г.	<p>Съгласно раздел 12.1. от Насоките за кандидатстване, допустима е дейността „Управление на проекта“. Това означава ли, че е допустимо кандидатът да ангажира външна консултантска фирма за извършване на техническа и финансова отчетност във връзка с изпълнението на проекта. Ако да, в кой раздел от бюджета на проекта се посочва този разход? Ако не, какво се предполага, че може да включва дейността „Управление на проекта“?</p>	<p>Съгласно т. 8.1 от Насоките е посочено, че един от критериите за допустимост на кандидата е той да е пряко отговорен за управлението и изпълнението на дейностите по проекта, а не да действа като посредник, което следва да удостовери с декларация (т. 8.3 от Насоките). Управлението на проекта е допустима дейност съгласно т.12.1 от Насоките, като за извършването ѝ са допустими разходите за персонал, работещ по проекта, състоящи се от действителни заплати, вноски за социално осигуряване и други разходи по закон, включени във възнаграждението, ако това съвпада с обичайната политика на Бенефициента по отношение на възнагражденията (т. 13.2.1 първи булет от Насоките). Разходи по договори с външни изпълнители също са допустими, но когато са свързани с дейностите по изграждане, и/или реконструкция на системата/ите отопление и /или за отопление и охлаждане в сграда/и, в т.ч. горещо водоснабдяване в сграда/и, като в т. 13.2.1 от Насоките подборно са изброени дейностите, за които могат да бъдат направени тези разходи. От гореизложеното следва, че не би бил допустим разход по договори с външен изпълнител за възлагане на дейността управление на проекта. Кандидатът / бенефициентът следва да е в правоотношение с всяко от физическите лица, които ще бъдат включени в екипа за управление на проекта, включително като ръководител, технически експерт и финансов експерт.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
9.	26.03.2021 г.	<p>Съгласно раздел 12.1. от Насоките за кандидатстване, за Кандидатите е допустима дейността „Обмяна на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво, обучение, предоставени от Партньора от страна-донор“. Посочването на „страна-донор“ означава ли, че е възможно включването на подобна дейност само, ако има партньор от страна-донор?</p>	<p>В т. 12.1. от Насоките за кандидатстване са посочени допустимите дейности, които могат да се изпълняват от Партньор/и:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обмяна на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво, предоставени от Партньора; • Посещения в страна-донор на Бенефициента/Партньора (Партньорите) и посещения в България на Партньорите от страни-донори. <p>В тази точка от Насоките за кандидатстване са посочени и допустимите дейности, които могат да бъдат изпълнявани от Кандидата в случай, че проектът ще се изпълнява с участието на Партньор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обмяна на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво, обучение, предоставени от Партньора от страна-донор; • Посещения в България на Партньорите от страни-донори и посещения в страна-донор на Бенефициента/Партньора (Партньорите). <p>Видно от изложеното допустимите по-горе дейности на Кандидата и Партньора са взаимнообвързани и в този смисъл могат да бъдат предвидени в проектното предложение от Кандидата само при наличието на Партньор. Когато партньорът не е от страна-донор дейността е допустима за изпълнение от този партньор и следва да е включена като разход за него, а не за кандидата.</p>
10.	26.03.2021 г.	<p>Съгласно раздел 12.1. от Насоките за кандидатстване, допустима за финансиране е следната дейност, изпълнявана от Партньор/и (не е посочено дали партньорът е от България или от страна-донор) „Обмяна на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво, предоставени от Партньора“ (вероятно се има предвид „предоставени от Партньора на Кандидата“?).</p>	<p>Предвидена в т. 12.1 от Насоките за кандидатстване дейност, която се предоставя от Партньора на Кандидата:</p> <p>„Обмяна на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво, предоставени от Партньора“,</p> <p>е дефинирана много общо, поради което дава нужната свобода на Кандидата за определяне на подходящи инициативи, чрез които да се насърчава партньорството и сътрудничеството между Кандидата и Партньора.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>Предвид отговора на горния въпрос, моля, за уточнение какво според Вас е допустимо да включва тази дейност – моля, за конкретни примери.</p> <p>В допълнение към горния въпрос, задължително ли е дейностите по „Обмяна на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво“ да бъде предоставена задължително от партньора (ако има такъв) или може и от външен изпълнител?</p>	<p>В т. 12.1 от Насоките за кандидатстване е ясно дефинирано, че тази дейност ще бъде изпълнявана с Партньора по проекта.</p> <p>В т. 13.2.1. от Насоките за кандидатстване са определени допустимите преки разходи по договори с външни изпълнители (т. 3 и т. 4).</p> <p>Следва да се има предвид, че дейността обмяна на опит е единствената допустима дейност за партньора (с изключение на посещенията, които отново са свързани с обмяната на опит) и тя е същността на неговото участие в проекта. Тя е свързана с опита на конкретния партньор и представлява неговия личен принос за постигане целите на проекта. При избора на партньор не се прилага конкурентна процедура за подбор именно защото той има пряко участие и личен принос в проекта. В този смисъл изпълнението на дейността не може да бъде възлагано на външен изпълнител. На външен изпълнител могат да бъдат възлагани единствено съпътстващи дейности, свързани с обмяната на опит.</p>
11.	26.03.2021 г.	<p>Съгласно раздел 12.1. от Насоките за кандидатстване, допустима за финансиране е следната дейност „Посещения в България на Партньорите от страни-донори и посещения в страна-донор на Бенефициента/Партньора (Партньорите)“ – моля за уточнение дали втората част на тази дейност „посещения в страна-донор на Бенефициента/Партньора (Партньорите)“ е допустима без значение дали има партньор от страна-донор или задължително трябва да има такъв, за да е допустима (съответно разходите по нея)?</p>	<p>Допустима дейност в рамките на един и същи проект е както посещения в България на Партньорите от страни-донори, така и посещение на Кандидата/Партньора (Партньорите) в страна-донор. Дейността е една, а втората част е реципрочна на първата. Дейността по същество е свързана с наличието на партньор от страна-донор. Съгласно чл. 8.2 от регламента, за да бъде допустим разхода, той следва да отговаря на някои общи критерии, сред които да е свързан с предмета на договора, да е необходим за изпълнението на проекта, да бъде използван единствено с цел постигане на целта(целите) на проекта и неговия(те) очакван(и) резултат(и), по начин, който е в съответствие с принципите на икономия, ефикасност и ефективност. Когато в един проект не участва партньор от страна донор, този проект не може да се квалифицира като „Партньорски проект с партньори от държава донор“ по смисъла на чл. 4.5 от Регламента и двустранните отношения не са сред целите на този проект. В този смисъл дейността „посещения в страна-донор на Бенефициента/Партньора“ не би била</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
			обоснована в рамките на конкретния проект при липса на партньор от страна – донор.
12.	26.03.2021 г.	<p>По отношение на следните разходи, моля, за уточнение дали има индикативни стойности или % от стойността на бюджета на проектното предложение (или от сумата на преките разходи), които се приемат за допустими (премливии):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разходи за строителен надзор • Разходи за авторски надзор • Разходи за управление на проекта • Разходи за обмен на опит, знания и най-добри практики на управленско и експертно ниво, обучение • Разходи за изготвяне на процедури за външно възлагане • Разходи за извършване на дейности за информираност и публичност • Разходи за одит 	Допустимите преки разходи за проекта са разходите, реализирани от Бенефициента и/или от Партньора, които са пряко свързани с изпълнението му и могат да бъдат директно отчетени към него. Процедурата не предвижда ограничения в размера на допустимите преки разходи.
13.	26.03.2021 г.	По отношение на извършването на одит на проекта – моля, за информация какво следва да включва той (технически одит, финансов одит, одит за съответствие, одит за изпълнение?). Има ли конкретни инструкции за неговия обхват и съдържание и ако да, къде може да бъдат намерени те? Това е необходимо за формирането на бюджета за извършването на одит, който представлява задължителна дейност съгласно Насоките за кандидатстване	Съгласно т. 12.1 от Насоките за кандидатстване одитът е задължителен за всеки проект. В чл. 42, ал. 4 от Общите условия към договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е предвидено бенефициентът да приложи към окончателния отчет, доклад за одит, изготвен от външен одитор. Одитът на независимия одитор би могъл да включва изразяване на независимо одиторско мнение относно законосъобразно и целесъобразно изпълнение на проекта в съответствие с международните одиторски стандарти, при съблюдаване на изискванията на приложимото национално законодателство и съотносимите към него нормативни актове, осигуряващи принципите на прозрачност, устойчивост и добро финансово управление на проекта. Въпросите, предмет на преглед и мнение, следва да бъдат подробно изложени в договор между бенефициента и външния одитор, като напр.: допустимост на разходите в съответствие с изискванията при кандидатстване по открита процедура за подбор на проекти с предмет: „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
			сгради държавна или общинска собственост“, действително извършените дейности по проекта, надлежно документиране на разходите, счетоводната система за отчитане, рискови области по проекта и др.
Дата на разясненията от ПО: 5 април 2021 г.			
14.	30.03.2021 г.	<p>Във връзка с процедура „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ по Програма "Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност" на ФМ на ЕИП 2014-2021 г. бихме искали да помолим за разяснение относно допустимостта на финансираните обекти. В Насоките по процедурата е посочено, че те трябва да бъдат "сгради на държавната и общинската администрация". Правилно ли разбираме, че освен сградите, където функционират самите администрации това могат да бъдат и други сгради общинска или държавна собственост, както и такива, предоставени за ползване с изпълнени основни мерки за енергийна ефективност - училища, детски градини и др.?</p>	<p>Съгласно т. 10 от Насоките за кандидатстване проектното предложение трябва да включва само интервенции в сгради на държавната и общинската администрация, разположени на територията на Република България, които не се ползват за изпълнение на икономическа дейност. Двете основни изисквания във връзка с всяка от сградите са кандидатът (когато е юридическо лице – администрация към орган на изпълнителната власт в Република България по чл. 38, ал. 1 или ал. 2, т. 1 от ЗАдм.) да е собственик на сградата или тя да му е предоставена за управление или кандидатът (когато е община на територията на Република България по смисъла на чл. 14 от ЗМСМА), да е собственик на сградата, и сградата да се ползва съобразно основното ѝ неикономическо предназначение. Няма изискване това да е сградата, в която се помещава самата администрация, като може да бъде сграда, в която се помещава училище, детска градина и други, които отговарят на посочените изисквания.</p>
15.	5.04.2021 г.	<p>По процедура „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ във връзка с изискването да са изпълнени основни мерки за енергийна ефективност в сградата/ите, общинска собственост, при които ще се прилагат мерките по проекта:</p> <p>Би ли била допустима хипотезата да се кандидатства със сграда, в която към момента на подаване на документи за участие в програмата не са изпълнени мерките за ЕЕ, но са стартирали и ще бъдат изпълнявани успоредно с изпълнението на проекта или по време на неговата оценка?</p>	<p>Съгласно т. 10 от Насоките за кандидатстване проектното предложение трябва да включва сграда/и, в която/които е/са изпълнени основни мерки за енергийна ефективност (изолация на стени, под и покрив и смяна на дограма). В този смисъл проектното предложение не може да включва сграда, в която към момента на подаването му не са изпълнени мерките за ЕЕ, в т. ч. стартирали и в процес на изпълнение.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
Дата на разясненията от ПО: 20 април 2021 г.			
16.	13.04.2021 г.	<p>Във връзка с предоставения от Вас отговор на въпрос № 8 от 26.03.2021 г. и по конкретно следното разяснение: Кандидатът/бенефициентът следва да е в правоотношение с всяко от физическите лица, които ще бъдат включени в екипа за управление на проекта, включително като ръководител, технически експерт и финансов експерт.</p> <p>Моля за информация дали Кандидатът/бенефициентът следва да е в правоотношение с всяко от физическите лица, които ще бъдат включени в екипа за управление на проекта към датата на подаване на проектното предложение или е допустимо лицата да бъдат назначени след евентуално одобрение и при стартиране на изпълнението на дейностите?</p>	<p>Към датата на подаване на проектното предложение няма изискване за доказване, че Кандидатът е в правоотношение с всяко от физическите лица, което е включено в екипа за управление.</p>
17.	13.04.2021 г.	<p>Следващият ми въпрос е по отношение на Насоките за кандидатстване, Раздел Допустими преки разходи, Други преки разходи по договори с външни изпълнители.</p> <p>Посочено е, че допустими разходи включват и разходи за изготвяне на процедури за външно възлагане.</p> <p>Допустимо ли е подготовката на процедури за външно възлагане да бъде възложено на външна за организацията консултантска компания?</p>	<p>В т. 13.2.1. Допустими преки разходи от Насоките за кандидатстване е посочено следното:</p> <p><i>Разходите по договори на Бенефициентите с външни изпълнители са допустими, когато тези договори са сключени при спазването на законодателството в областта на обществените поръчки, в частност ЗОП и ППЗОП.</i></p> <p><i>Допустимо е провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки и сключването на договори с изпълнители при условията на чл. 114 от ЗОП, преди сключването на договори за безвъзмездна финансова помощ по процедурата. Кандидатите могат да сключват и договори, за които не се прилага ЗОП, при условие че в тях включат клаузи, аналогични на разпоредбата на чл. 114 от ЗОП. В този случай всички разходи за изготвяне на процедурите за възлагане на обществените поръчки са за сметка на кандидата. В случай че със съответния Кандидат бъде сключен договор за БФП, по отношение на разходите за изпълнение на</i></p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
			<p><i>възложените дейности ще са приложими всички правила за допустимост, включително за началния момент на допустимост на съответните разходи.</i></p> <p>В съответствие с т. 13.1 от Насоките за кандидатстване, за да бъдат допустими разходи по настоящата процедура за подбор на проекти, трябва да са възникнали между първата и последната дата на допустимост на разходите за даден проект съгласно договора за предоставяне на БФП, но не по-късно от 30.04.2024 г.</p>
Дата на разясненията от ПО: 13 юли 2021 г.			
18.	06.07.2021 г.	<p>Има ли споразумение между Министерството на енергетиката, Басейнова дирекция, РИОСВ и АУЕР, които да са в полза на желаещите да кандидатстват по процедурата и облекчат процеса с подготовка на необходимата предпроектна документация, съгласувания и разрешителни.</p> <p>Подготовката на документите, последователност и взаимосвързаност между отделните етапи и дейности, както и сроковете за разглеждането и съгласуването им от съответната инстанция изискват технологично време, при което няма как да се подготвят проектните предложения в срок.</p>	<p>Няма сключено споразумение между Министерството на енергетиката, Басейнова дирекция, РИОСВ и АУЕР.</p>
19.	06.07.2021 г.	<p>Предвижда ли се промяна в обявения краен срок за кандидатстване, който е: 10.09.2021 г. 17:00 ч.?</p> <p>Подготовката на проектното предложение е свързано с подбор на обекти и предварителни проучвания (необходимите проектни мощности за отопление и охлаждане; предоставена електрическа мощност за обекта; наличието на подпочвени води в имота и възможност за осигуряването на изискуемия за съответните мощности дебит на сондажната вода; типа на почвата и ориентировъчния брой на необходимите сондажи; наличните комуникации и техническата възможност за постигане на изискуемото отстояние между сондажите в имотната граница и отвеждането им до термopомпата вода/вода, включително</p>	<p>Към настоящия момент Програмният оператор не предвижда удължаване на крайния срок за подаване на проектни предложения.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>ограничения породени от изпълнената вертикална планировка в имота), решение за кандидатстване по проекта от Общински съвет и изготвяне/осигуряване на: хидрогеоложки доклад; доклад от обследване за енергийна ефективност; инвестиционен технически проект с влязло в сила разрешение за строеж; разрешително за водовземане от подземни води; разрешително за ползване на подземен воден обект за реинжектиране / инжектиране на води в подземни водни обекти, чрез съществуващи / нови съоръжения.</p> <p>Изготвянето на доклада от обследването за енергийна ефективност и техническия инвестиционен проект трябва да следват необходимата нормативна и технологична последователност, защото съгласно насоките за кандидатстване по процедурата: Прогнозното годишно производство на геотермална енергия, инсталирана мощност на съоръжението за производство на енергия за отопление или за отопление и охлаждане на геотермална енергия и емисиите на парникови газове, определени в Доклада от обследване за енергийна ефективност трябва да съответстват на заложените в инвестиционния проект параметри. При необходимост показателите в Доклада от обследване за енергийна ефективност се актуализират в съответствие с параметрите на Инвестиционния проект. Отново според насоките „недопустими“ са дейности, свързани с изпълнение на мерки, които не са препоръчани с Доклад от обследване за енергийна ефективност, а разход, който не е обоснован, ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно на етап техническа и финансова оценка.</p> <p>Дейностите по проектирането могат да започнат едва след предоставяне на необходимата изходна информация от хидрогеоложкото проучване – разполагаме дебит на черпателния сондаж, реална дълбочина на подземните води и температура на водата. Отчитайки предизборната обстановка в</p>	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>страната няма как да се подготвят проектните предложения в указания срок.</p> <p>Обявеният краен срок за изпълнение на мерките по проекта, който е 30.04.2024 г., и ограничението за изпълнението им до 18 месеца след влизането в сила на договора за предоставяне на БФП, дават потенциална възможност за удължаването на крайния срок за подаване на документи.</p>	
20.	06.07.221 г.	<p>Съгласно Насоките за кандидатстване по Процедура „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ в т.10. Допустими проекти е описано следното изискване:</p> <p>“Проектното предложение трябва да включва само интервенции в сгради на държавната и общинската администрация, разположени на територията на Република България, които не се ползват за изпълнение на икономическа дейност..... Кандидатът представя Декларация, че сградата (съответно всяка от сградите, включени в проекта) се ползва съобразно основното си неикономическо предназначение (за изпълнение на обичайните функции на съответната публична администрация).”</p> <p>В тази връзка, допустимо ли е да се кандидатства със сграда, в която е разположена районна общинска администрация, но част от същата се отдава под наем на друго юридическо лице? Съответните дейности, които са предвидени по Процедурата, ще се извършват само и единствено в частта от сградата, която се ползва от администрацията.</p>	<p>Съгласно т. 10 от Насоките за кандидатстване проектното предложение трябва да включва само интервенции в сгради на държавната и общинската администрация, разположени на територията на Република България, които не се ползват за изпълнение на икономическа дейност. Двете основни изисквания във връзка с всяка от сградите са кандидатът (когато е юридическо лице – администрация към орган на изпълнителната власт в Република България по чл. 38, ал. 1 или ал. 2, т. 1 от ЗАДм.) да е собственик на сградата или тя да му е предоставена за управление или кандидатът (когато е община на територията на Република България по смисъла на чл. 14 от ЗМСМА), да е собственик на сградата, и сградата да се ползва съобразно основното ѝ неикономическо предназначение.</p> <p>Посочените изисквания са към цялата сграда, а не за част от нея.</p>
Дата на разясненията от ПО: 15 юли 2021 г.			
21.	08.07.2021 г.	<p>Общината ни е в процес на изготвяне на необходимата за участие в процедурата техническа документация. За да бъде разгледано искането на общината от общинския съвет да кандидатства по процедурата е необходимо в доклад до него да бъдат ясно разписани окончателния бюджет на проекта, планираните за изпълнение дейности и мерки, спестената енергия, спестените</p>	<p>В т. 8.3, каре Важно от Насоките за кандидатстване изрично е посочено следното:</p> <p>„Решението на органа на изпълнителната власт за съгласие администрацията, която ръководи, да кандидатства по настоящата процедура, когато е колективен орган, съответно изявлението на органа на изпълнителната власт за съгласие администрацията, която</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		емисии CO2 и прочие. Тази информация ще бъде налична след окончателното разработване на обследванията за енергийна ефективност и работните проекти. През месец август общинският съвет излиза в отпуск и следващата дата на заседание и вземане на решение за кандидатстване е 09.09.2021 г. Допустимо ли е на етап кандидатстване към комплекта с документи да бъде предоставен входирания към общинският съвет доклад с приложен към него проект на решение, а в процеса на оценка на административното съответствие да бъде предоставено и самото гласувано решение? Решението ще включва в себе си и разрешение за сътрудничество с партньор от страна донор.	ръководи, да кандидатства по настоящата процедура, когато е едноличен орган, или решението на Общинския съвет за съгласие общината да кандидатства по настоящата процедура следва да е издадено преди определения в настоящите насоки за кандидатстване срок. Решението/изявлението за даване на съгласие за сътрудничество с Партньора/ите може да бъде с отделен документ или да е включено в решението/изявлението за съгласие за кандидатстване по настоящата процедура.“.
22.	08.07.2021 г.	Тъй като в Насоките за кандидатстване и методологията за оценка на кандидатите са посочени само 3 ключови фигури в екипа за управление на проекта (ръководител на екипа, технически експерт и финансов експерт), възможно ли е техническият експерт да бъде повече от един и допустимо ли е да бъдат добавени и допълнителни експерти като например експерт обществени поръчки, юрист и други?	Съгласно Насоките за кандидатстване (т. 13.2) разходите за персонал, работещ по проекта, са допустим разход. Не са поставени ограничения за броя на експертите, които ще работят по проекта, както и за тяхната позиция в екипа. Съгласно „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“ професионалният опит на ръководителя, техническия и финансовия експерт в екипа на проекта, подлежат на оценка в рамките на критерий „Капацитет на Кандидата за изпълнение и управление на проекта“. Обръщаме внимание, че при присъждане на „0“ точки по този критерий проектното предложение се отхвърля. В този смисъл необходимо е екипът на проекта да включва минимум следните експерти: ръководител, технически и финансов експерт и по отношение на тях да са изпълнени заложените изисквания.
23.	08.07.2021 г.	В Насоките за кандидатстване е посочено, че освен системи за отопление или за отопление и охлаждане, в т.ч. горещо водоснабдяване с използване на геотермална енергия, допустими за финансиране са и системи за оползотворяване на други възобновяеми източници. Какви са условията тези други системи за възобновяеми източници да бъдат допустими за финансиране? Възможно ли е те да са отделни инсталации, спомагащи за постигане на общата цел за увеличаване делът на произведената енергия от ВИ или е необходимо да подпомагат	В т. 4 от насоките за кандидатстване е посочено, че „По процедура за подбор на проекти „Използване на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост“ се предвижда предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) за реконструкция на съществуващи или изграждане на нова/и система/и за отопление или за отопление и охлаждане в сграда/и за използване на геотермална енергия.“ В т. 10 от насоките за кандидатстване е посочено, че

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		само геотермалната система в процеса на отопление и охлаждане (например соларни панели, осигуряващи битово-горещото водоснабдяване докато геотермалната система служи само за отопление/охлаждане или фотоволтаик, захранващ геотермалната система с електрическа енергия)?	<p>„Проектното предложение следва да включва дейности, свързани с реконструкция на съществуваща система или изграждане на нова система за отопление или за отопление и охлаждане, в т. ч. горещо водоснабдяване, за използване на геотермална енергия. По настоящата процедура проектът може да предвижда комбинирано използване на геотермална енергия с други енергийни източници, вкл. ВИ.“</p> <p>В т. 4 каре Важно от насоките за кандидатстване е посочено, че „Система за отопление или за отопление и охлаждане в сграда е съвкупност от съоръжения за отопление или за отопление и охлаждане. Системата за отопление или за отопление и охлаждане може да включва и горещо водоснабдяване на сградата.“</p> <p>Видно от посоченото по процедурата ще се финансират проекти за използването на геотермална енергия за отопление или за отопление и охлаждане в сгради държавна или общинска собственост. Предоставената възможност за комбинирано използване на геотермална енергия с други енергийни източници, вкл. ВИ е само за отопление или за отопление и охлаждане.</p>
24.	14.07.2021 г.	В случай на бенефициент общинска администрация, допустимо ли е да се възложи изпълнение на дейност „Одит“ на дирекция „Вътрешен одит“ в общината?	Съгласно чл. 42, ал. 4 от Общите условия към договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът прилага към окончателния отчет, доклад за одит, изготвен от външен одитор. В тази връзка съгласно т. 12.1 и т. 13.2.1 от Насоките за кандидатстване „одит“ е допустима дейност и разхода произтичащ пряко от допустимата дейност „одит“ е допустим пряк разход по проекта за кандидата.
25.	14.07.2021 г.	Има ли минимален брой на одитните доклади, който всеки партньор трябва да включи в проектното предложение, съответно представи при изпълнението или е допустимо да се приложи единствено един доклад към окончателно искане за плащане при изпълнението на проекта?	Въпросът не е свързан с подаването на проектно предложение или разяснение по настоящата процедура по кандидатстване, и се отнася към етапа на изпълнение на одобрено за финансиране проектно предложение. В тази връзка отговорът на въпроса е базиран на публикуваната документация по процедура BGENERGY-2.002 - „Енергийна ефективност в сгради“.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
			<p>Съгласно чл. 37, ал. 4 от Общите условия към договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за разходи, извършени от Партньор от държава, различна от Република България, може да се приложи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Доклад от независим одитор, квалифициран да извършва предвидени в закона одити на счетоводни документи, удостоверяващ, че претендираните разходи са извършени в съответствие с Регламента, националното право и съответните национални счетоводни практики; 2. Доклад, издаден от компетентен и независим обществен служител, признат от съответните национални органи, като имащ възможност за контрол върху бюджета и финансите на субекта, извършващ разходите и който не е бил включен в подготовката на финансовите отчети, удостоверяващ, че претендираните разходи са извършени в съответствие с Регламента, съответните правни и национални счетоводни практики.
26.	14.07.2021 г.	Необходимо ли е към момента на кандидатстване да има издадено Разрешение за строеж за обекта или не?	Съгласно т. 10 от Насоките за кандидатстване за да бъде допустимо за финансиране проектното предложение трябва да включва всички документи, издадени в резултат на административни, съгласувателни и договорни процедури, съгласно приложимата нормативна уредба. Посочените документи трябва да са налични и прикачени към проектното предложение в системата ИСУН 2020.
27.	14.07.2021 г.	<p>В списък на документите, които се подават на етап кандидатстване е записано: „14. Автобиографии на членовете на екипа за управление на проекта – ръководител на екипа, технически експерт и финансов експерт (Приложение Р). “</p> <p>Допустимо ли е дейност „Управление на проекта“ да бъде възложена и/или за други позиции като: координатор вместо технически експерт, инвеститорски контрол, юрист/експерт „Обществени поръчки“? Ако да, в този случай представят ли се автобиографии на всички посочени във формуляра лица или само на изрично посочените в насоките позиции членове на екип?</p>	<p>Съгласно т. 13.2.1 са допустими разходи за персонал, работещ по проекта. Разходите за възнаграждения на персонала са допустими, доколкото са свързани с изпълнението на дейности, които Бенефициентът не би извършвал, ако съответният проект не се изпълнява. Не са поставени ограничения за броя на експертите, които ще работят по проекта, както и за тяхната позиция в екипа.</p> <p>Съгласно Насоките за кандидатстване, автобиографии се изискват за членовете на екипа за управление на проекта – ръководител на екипа, технически експерт и финансов експерт. Съгласно „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
			професионалният опит на ръководителя, техническия и финансовия експерт в екипа на проекта, подлежат на оценка в рамките на критерий „Капацитет на Кандидата за изпълнение и управление на проекта“.
28.	14.07.2021 г.	Допустимо ли е да се използват актуалните бланки и формуляри на Europass CV, налични на https://europa.eu/europass/en ?	Автобиографиите на членовете на екипа за управление на проекта – ръководител на екипа, технически експерт и финансов експерт се попълват в Приложение Р към Насоките за кандидатстване.
Дата на разясненията от ПО: 20 август 2021 г.			
29.	16.08.2021 г.	Допустимо ли е Споразуменията за партньорство и декларациите към формуляра за кандидатстване да бъдат разписани с валиден електронен подпис от съответните официални представители на Организатора и партньора по проекта? Ако да, необходим ли е печат на документите?	Изискващите се съгласно насоките за кандидатстване придружителни документи към Формуляра за кандидатстване се подават подписани, датирани, сканирани и прикачена в ИСУН 2020 във формат “.pdf”. Допустимо е документите да бъдат подписани с квалифициран електронен подпис. В насоките за кандидатстване няма изискване за полагане на печат на документите.
Дата на разясненията от ПО: 24 август 2021 г.			
30.	20.08.2021 г.	Във връзка с подготовка на проектно предложение от страна на Община Бургас по процедура BGENERGY-1.002, моля да насоки във връзка със следната констатация: Съгласно Насоките за кандидатстване, Списъкът с документи, които се подават на етап кандидатстване включват: 12. Валидно разрешително за водовземане от подземни води или разрешително за водовземане от минерална вода (ако е приложимо) - заверено с подпис и печат копие, сканирано и прикачено в ИСУН 2020; 13. Валидно разрешително за ползване на подземен воден обект за реинжектиране/инжектиране на води в подземни водни обекти, чрез съществуващи/нови съоръжения (ако е приложимо) - заверено с подпис и печат копие, сканирано и прикачено в ИСУН 2020; В случая, при дейностите които се предвижда да се изпълнят в рамките на проекта, горните два документа са неприложими.	Формулярът за кандидатстване е коригиран, с цел да се даде техническа възможност за въвеждане на проектно предложение, за което наличието на разрешително за водовземане от подземни води или разрешително за водовземане от минерална вода е неприложимо.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от ПО
		<p>В Анекс А към пакета документи, Административно съответствие и допустимост (Критерии за оценка на допустимостта), т. 28: гласи При кандидатстване за дейности, свързани с изграждане или реконструкция на системата/ите за отопление или за отопление и охлаждане при използване на: минерални води, термпомпи от типа вода-вода, вода-въздух са изпълнени едновременно следни условия:</p> <p>(а) Валидно разрешително за водовземане от подземни води или разрешително за водовземане от минерална вода;</p> <p>(б) Валидно разрешително за ползване на подземен воден обект за реинжектиране/инжектиране на води в подземни водни обекти, чрез съществуващи/нови съоръжения (ако е приложимо).</p> <p>В чеклиста, за въпросната точка (а) няма опция „Ако е приложимо“.</p> <p>От друга страна, при попълване на формуляра за кандидатстване в ИСУН и проверка за грешки, изписва следната грешка: „Документът „Разрешително за водовземане от подземни води или разрешително за водовземане от минерална вода“ трябва да бъде прикачен в секция „Опис на приложени документи на хартиен носител“ или „Прикачени електронно подписани документи“.“</p> <p>Предвид, че документът е неприложим в конкретния случай, а системата ИСУН изисква задължително да се приложи и съответно не дава възможност да се продължи напред, моля за Инструкции как да се действа, за да се продължи към успешна подготовка и подаване на проектно предложение.</p>	

